

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu potrošnikov v zvezi z nekaterimi vidiki časovnega zakupa, dolgoročnih počitniških proizvodov, nadaljnje prodaje in zamenjave

COM(2007) 303 konč. – 2007/0113 (COD)

(2008/C 44/06)

Svet je 28. junija 2007 sklenil, da v skladu s členom 95 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za enotni trg, proizvodnjo in potrošnjo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 4. oktobra 2007. Poročevalec je bil g. PEGADO LIZ.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 439. plenarnem zasedanju 24. in 25. oktobra 2007 (seja z dne 24. oktobra) s 129 glasovi za, 3 glasovi proti in z 1 vzdržanim glasom.

1. Kratka vsebina mnenja

1.1 EESO v skladu s svojima mnenjema o zeleni knjigi o pregledu pravnega reda Skupnosti o varstvu potrošnikov⁽¹⁾ in o sporočilu Komisije o izvajanju direktive o sklepanju pogodb pri prodaji na daljavo⁽²⁾ podpira pobudo Komisije za revizijo Direktive 94/47/ES⁽³⁾ z dne 26. oktobra 1994 v predlagani obliki⁽⁴⁾, ob upoštevanju ugotovitev in priporočil v tem mnenju.

1.2 EESO se v splošnem strinja z bistvenim delom predloga Komisije glede razširitve področja uporabe direktive, opredelitve in opisa novih proizvodov, zaostritve zahtev glede predpogodbenih in pogodbenih informacij, poenotenja odstopnega roka in prepovedi vsakršnega plačila, iz kakršnega koli vzroka, pred koncem odstopnega roka.

1.3 EESO podpira nevsiljivi pristop tega predloga, ki državam članicam daje možnost, da v skladu z načeli, opredeljenimi v Pogodbi, sprejmejo nadaljnje ukrepe za varstvo potrošnikov. Vendar pa EESO – v skladu s stališčem Komisije, ki ga je izrazila v svoji zeleni knjigi o pregledu pravnega reda Skupnosti – meni, da če obstaja kakšno področje, ki upravičuje kar največjo uskladitev, je to prav to, in sicer zaradi posebne narave (*sui generis*) tega prava in zaradi velikih razlik med državami članicami glede opredelitve in značilnosti njegove večstranske pravne narave, s

⁽¹⁾ UL C 256, 27.10.2007 poročevalec g. ADAMS.

⁽²⁾ UL C 175, 27.7.2007 poročevalec g. PEGADO LIZ.

⁽³⁾ Direktiva 94/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 1994 o varstvu potrošnikov v zvezi z nekaterimi vidiki pogodb o nakupu pravice do uporabe nepremičnin na podlagi časovnega zakupa (UL L 280, 29.10.1994, str. 83). Mnenje EESO: UL C 108, 19.4.1993, str. 1.

⁽⁴⁾ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o varstvu potrošnikov v zvezi z nekaterimi vidiki časovnega zakupa, dolgoročnih počitniških proizvodov, nadaljnje prodaje in zamenjave, COM(2007) 303 konč., 7.6.2007.

posledicami, ki se v različnih nacionalnih pravnih sistemih močno razlikujejo, zlasti glede minimalnega in maksimalnega trajanja, razveljavitve ali ničnosti ter prekinitve ali odpovedi pogodb.

1.4 EESO zato obžaluje, da Komisija – kljub svojemu priznanju, da je večina problemov, ki se pojavljajo na tem področju, pogosto čezmejne narave in jih zato države članice same zaradi razlik v nacionalnih zakonodajah ne morejo ustrezno rešiti – konec koncev opredeljuje samo nekatere vidike v zvezi s temi pravicami. Ponovno je cela vrsta situacij prepuščena prosti presoji držav članic, kar ne prispeva skorajda ničesar k reševanju problemov, navedenih v predlogu.

1.5 Zato EESO – čeprav se strinja s sprejetjem sistema „minimalne uskladitve“ – enako kot druge institucije Skupnosti⁽⁵⁾ meni, da je bila raven za varstvo pravic potrošnikov postavljena prenizko. Izkušnje kažejo, da velika večina držav članic te klavzule ni uporabila in da je, nasprotno, minimalne določbe prevzela dobesedno⁽⁶⁾. Zato primerna raven varstva potrošnikov ni bila dosežena in EESO poziva Komisijo, naj ob spoštovanju načela subsidiarnosti v predlogu direktive uredi druge, enako pomembne vidike, izhajajoč z višje ravni varstva potrošnikov.

1.6 EESO zato predlaga, naj se izboljšajo nekatere določbe v zvezi s pravnim sistemom, ki se uporablja za te pravice, vsebino glavne pogodbe in njeno povezavo s pomožnimi pogodbami, posebno za nepovezana posojila, da se izboljša in zajamči primerno varstvo potrošnikov.

⁽⁵⁾ Poročilo iz leta 1999 o izvajanju Direktive 94/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta, SEC(1999) 1795 konč., in poročilo Evropskega parlamenta iz leta 2002 v RR\470922EN.doc, EP 298.410.

⁽⁶⁾ Danska, Finska, Nizozemska, Irska, Italija, Luksemburg, Švedska, Nemčija in Avstrija.

1.7 EESO kot v svojih prejšnjih mnenjih ⁽⁷⁾ poudarja pomen učinkovitega obveščanja pogodbenih strani, še posebej potrošnikov, ki so slabše obveščeni. Zato meni, da bi bilo koristno, če ne bi izključili možnosti, da države članice sprejmejo sorazmerne in odvračilne kazenske sankcije za dejanja, ki resno kršijo pravice, opredeljene v direktivi, pri čemer bi bilo treba osnovne sestavine teh pravic podrobneje opredeliti.

1.8 EESO poziva Komisijo, naj izvede podrobno analizo odzivov, ki jih je prejela na svoj posvetovalni dokument ⁽⁸⁾, še posebej odgovorov držav članic, s katerimi je potekalo posvetovanje prek tega dokumenta, vendar niso bile vključene v poročilu ⁽⁹⁾ o izvajanju direktive, ki je zajelo samo 15 držav članic, in v primerjalni analizi, ki zajema 25 držav članic ⁽¹⁰⁾ in obravnava razlike med posameznimi državami članicami.

1.9 V poglavju o posebnih ugotovitvah EESO predlaga več sprememb ⁽¹¹⁾ in podaja več priporočil za izboljšanje tehnično-pravnih vidikov predloga in konsolidacijo ter uskladitev pojmov, konceptov ali praks, že zajetih v drugih direktivah, zlasti v direktivi o nepoštenih poslovnih praksah ⁽¹²⁾. Te je treba upoštevati za spodbujanje varnosti potrošnikov in zaupanja v to vrsto pogodb, ki so pogosto povezane z agresivnimi trženjskimi in prodajnimi akcijami ⁽¹³⁾.

2. Kratka vsebina predloga direktive

2.1 Komisija predlaga revizijo Direktive 94/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 1994 o varstvu potrošnikov v zvezi z nekaterimi vidiki pogodb o nakupu pravice do uporabe

⁽⁷⁾ Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru o izvajanju Direktive 1997/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 1997 o varstvu potrošnikov glede sklepanja pogodb pri prodaji na daljavo, UL C 175, 27.7.2007.

⁽⁸⁾ Posvetovalni dokument o reviziji direktive o časovnem zakupu, na spletu: http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/timeshare/consultation_paper010606_en.doc.

⁽⁹⁾ Poročilo o izvajanju Direktive 94/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 1994, SEC(1999) 1795 konč.

⁽¹⁰⁾ *Comparative Analysis D. Timeshare Directive* (Primerjalna analiza direktive o časovnem zakupu) (94/47), Hans Schulte-Noke, Andreas Borge in Sandra Fischer, v *Consumer Law Compendium*.

⁽¹¹⁾ Zlasti glede členov 2(1)(g), 3(2) in (4), 4(1), (2) in (3), 5(1), (5) in (6), 8 in 9 ter Priloge I(1), Priloge III(f) in Priloge IV(d).

⁽¹²⁾ Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah), UL L 149, 11.6.2005, str. 22. Mnenje EESO: UL C 108, 30.4.2004, str. 81.

⁽¹³⁾ Kot je bilo sicer ugotovljeno tako v mnenju EESO o predlogu direktive Sveta o varstvu potrošnikov v zvezi s pogodbami o nakupu pravice do uporabe nepremičnin na podlagi časovnega zakupa, poročevalec Manuel ATAÍDE FERREIRA (UL C 108, 19.4.1993, str. 1), kot v mnenju EESO o akcijskem načrtu Skupnosti za podporo turizmu, poročevalec L. CUNHA, soporočevalec G. FRANDI (UL C 49, 24.2.1992).

nepremičnin na podlagi časovnega zakupa. Predlog izhaja iz sklepov Sveta z dne 13. aprila 2000 glede poročila o izvajanju direktive ⁽¹⁴⁾ in priporočil Evropskega parlamenta v resoluciji z dne 4. julija 2002 ⁽¹⁵⁾.

2.2 Revizija te direktive, načrtovana že od sporočila Komisije o strategiji potrošniške politike za obdobje 2002-2006 ⁽¹⁶⁾, je del tako imenovanega „potrošniškega pravnega reda Skupnosti“, ki ga opredeljuje zelena knjiga o tem področju ⁽¹⁷⁾.

2.3 Ob upoštevanju nekaterih situacij, ki povzročajo težave za uporabo direktive, Komisija meni, da je tržni razvoj v tem sektorju ustvaril precej novih proizvodov, ki jih področje uporabe direktive ne zajema, čeprav gre dejansko za uporabo počitniških nastanitvev.

2.4 Že poročilo, ki ga je Komisija leta 1999 pripravila o izvajanju Direktive 94/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁸⁾, je opozorilo na številne pomanjkljivosti pri prenosu direktive. Sklepi, ki jih je Svet sprejel aprila 2000 ⁽¹⁹⁾, so navajali več elementov, ki bi jih bilo treba upoštevati ob reviziji direktive.

2.5 Tudi mnenje odbora Evropskega parlamenta za okolje, javno zdravje in potrošniško politiko iz leta 2001 ⁽²⁰⁾ je poudarilo, da direktiva določa najnižjo sprejemljivo raven ukrepov za varstvo potrošnikov.

2.6 Evropski parlament pa je v resoluciji z dne 4. julija 2002 Komisiji priporočil, naj sprejme ukrepe za zagotovitev visoke ravni varstva potrošnikov.

2.7 Zato Komisija meni, da je samostojna revizija te direktive „nujnost“ in celo „prednostna naloga“ zaradi „problemov, s katerimi se srečujejo potrošniki, zlasti glede nadaljnje prodaje in novih proizvodov“ – kot so „počitniški popustniški klubi in pogodbe o nadaljnji prodaji“ –, ki se „tržijo podobno časovnemu zakupu in so mu v gospodarskem smislu podobni“.

⁽¹⁴⁾ SEC(1999) 1795 konč.

⁽¹⁵⁾ Resolucija Evropskega parlamenta o spremljanju politike Skupnosti glede varstva pravice potrošnikov do uporabe nepremičnin na podlagi časovnega zakupa (Direktiva 94/47/ES) (dok. P5_TA(2002)0369, UL C 271 E, 12.11.2003, str. 578).

⁽¹⁶⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o strategiji potrošniške politike v obdobju 2002-2006, [COM(2002) 0208 konč.], (UL C 137, 8.6.2002, str. 2). Mnenje EESO, UL C 95, 23.4.2003, str. 1.

⁽¹⁷⁾ COM(2006) 744 konč. Mnenje UL C 256, 27.10.2007.

⁽¹⁸⁾ SEC(1999) 1795 konč.

⁽¹⁹⁾ Svet o potrošniških zadevah, Luxembourg, 13. april 2000.

⁽²⁰⁾ EP 298.410 RR|470922EN.doc.

2.8 Med glavnimi razlogi, ki upravičujejo ta predlog za revizijo, Komisija poudarja potrebo po posodobitvi zahtev v zvezi s predpogodbenimi in pogodbenimi informacijami, poenotenju sistema prepovedi depozitov in predplačil med odstopenim rokom, uskladitvi odstopenega roka in preučitvi možnosti za uvedbo kazenskih sankcij.

2.9 Posvetovanje z glavnimi zainteresiranimi stranmi je bilo opravljeno med letoma 2004 in 2006.

2.10 Komisija je objavila posvetovalni dokument ⁽²¹⁾ potem, ko je prejela številne pritožbe v zvezi s časovnim zakupom, predvsem z novimi proizvodi, kot so počitniški klubi, turistične popustniške pogodbe in pogodbe o zamenjavi in nadaljnji prodaji. Ta vprašanja so obravnavali tudi marca 2006 na sestanku stalne delovne skupine strokovnjakov iz držav članic o pregledu pravnega reda Skupnosti.

2.11 Predlagana revizija je vključena v program Komisije za posodobitev in poenostavitev pravnega reda Skupnosti ⁽²²⁾.

2.12 Komisija meni, da mora pravna podlaga za ta predlog ostati omejena na člen 95 Pogodbe (dokončno oblikovanje notranjega trga) in da se – v skladu z načelom subsidiarnosti – ne sme opredeljevati do pravne narave pravic v zvezi s časovnim zakupom. Upoštevati je treba različna stališča držav članic.

2.13 Komisija poudarja čezmejne vidike problema in dejansko meni: „Velika večina pritožb potrošnikov je čezmejne narave“. Vendar pa obravnava samo tiste vidike, ki so po njenem „najtežavnejši, in zato je potrebno ukrepanje Skupnosti“, vse ostale vidike pa prepušča nacionalni zakonodaji. Opustila je tudi vsakršno omembo pravic do odpovedi ali razdrtnja pogodb (ki jih je zajemala Direktiva 94/47/ES), celo če so povezane s pravico do odstopa od pogodbe.

3. Glavne ugotovitve o predlogu

3.1 Splošno

3.1.1 EESO pozdravlja pobudo Komisije, vendar opozarja na njeno zamudo, saj so bili problemi zaznani že leta 1999 in zato bi lahko rešitve našli že veliko prej.

3.1.2 EESO želi tudi poudariti, da je na nekatera vprašanja, obravnavana v tem dokumentu, opozoril že v svojem mnenju z dne 24. februarja 1993 ⁽²³⁾, ko se je direktiva pripravljala.

3.1.3 EESO meni, da bi morala biti pravna podlaga člen 153 Pogodbe, ne pa člen 95, saj ne gre za zadevo, ki ima opraviti samo z notnim trgom, temveč tudi za vprašanje varstva potrošnikov.

3.1.4 EESO se strinja z razširitvijo področja uporabe predloga na nekatere premičnine, da bi se tako ustrezno odzvali na stalni razvoj trga.

3.1.5 EESO podpira spremembe obstoječih opredelitev ⁽²⁴⁾, ki jih vsebuje predlog, ker so ustreznejše za nove proizvode, ki se tržijo v tem sektorju.

3.1.6 EESO podpira ohranitev prepovedi vsakršnega plačila ali vsakršne vrste predplačila, ker je ta prepoved učinkovito sredstvo, ki potrošnikom omogoča, da uresničujejo svoje pravice do odstopa od pogodbe, brez kakršnega koli ekonomskega pritiska. Meni tudi, da razširitev določb na tretje stranke zadovoljivo zajema pogodbe o zamenjavi in nadaljnji prodaji.

3.1.7 EESO podpira podaljšanje obdobja za premislek na 14 dni – s tem je rok usklajen –, čeprav bi bilo po mnenju Odbora bolje, da bi ta rok določali na podlagi delovnih, ne pa koledarskih dni, kot je že opozoril v svojih prejšnjih mnenjih ⁽²⁵⁾. Opozoriti velja, da je Svet, ko je sprejel Direktivo 97/7/ES, objavil izjavo, v kateri je Komisijo pozval, naj preuči možnost uskladitve metod računanja obdobja za premislek, ki jih določajo direktive o varstvu potrošnikov.

3.1.8 Kot je ugotovil že v svojih prejšnjih mnenjih ⁽²⁶⁾, in brez poseganja v tretji odstavek člena 1 predloga, EESO meni, da je ključnega pomena, da Komisija zagotovi bolj podrobno opredelitev narave, omejitev in učinkov odstopa od pogodbe ter prekinitve in odpovedi pogodbe. V nasprotnem primeru zaželeno uskladitev zakonodaje ne bo uresničena, ker bo vsaka država članica sprejela lastno ureditev, z neizogibnimi negativnimi posledicami za razvoj čezmejnih odnosov.

⁽²¹⁾ Posvetovalni dokument o reviziji direktive o časovnem zakupom, na spletu:

http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/timeshare/consultation_paper010606_en.doc.

⁽²²⁾ COM(2006) 629 konč.

⁽²³⁾ UL C 108, 19.4.1993, str. 1.

⁽²⁴⁾ Izraz „kupec“ je bil nadomeščen z izrazom „potrošnik“.

⁽²⁵⁾ UL C 256, 27.10.2007 o varstvu potrošnikov glede sklepanja pogodb pri prodaji na daljavo; poročevalec g. PÉGADO LIZ.

⁽²⁶⁾ Glej prejšnjo opombo.

3.1.9 Ker je namen te direktive uskladiti nacionalne zakonodaje o tej vrsti pravic, EESO meni, da bi Komisija – v nasprotju z uvodno izjavo 4 predloga in kljub razlikam, ki obstajajo med državami – morala iti dlje, in določiti pravno naravo⁽²⁷⁾ teh pravic, z drugimi besedami, ali gre za stvarne pravice (*in rem*) ali obligacijske pravice. V nasprotnem primeru predlog ne bo pomagal rešiti ugotovljenih težav, ki so se pojavile pri določanju temeljnih zahtev za izvajanje te pravice in – če gre za stvarno pravico (*in rem*) – neizogibne posledice v zvezi z vpisom.

3.1.9.1 EESO zato poziva Komisijo, naj opredeli pravno naravo pravic v zvezi s časovnim zakupom – naj gre za stvarno pravico (*in rem*) ali za osebno pravico obligacijske narave (pravico do storitve), z neizogibnimi posledicami za veljavna načela uredbe Bruselj in uredbe Rim I. V nasprotnem primeru ne bosta dosežena zaželeni uskladitev in zaupanje potrošnikov in podjetnikov. V svojem prej omenjenem mnenju⁽²⁸⁾ je EESO že prispeval k tej opredelitvi z ugotovitvijo, da je pogodba o časovnem zakupu „stvarna pravica (*in rem*) ali osebna pravica (*in personam*). Ni najemniško razmerje, ker najemniško razmerje ne zajema prenosa. Prenesena pravica se nanaša na nedeljeno dobro – nedeljeno stanovanje – in ima (ali lahko ima) naravo stvarne pravice na nepremičnini“.

3.1.10 Brez poseganja v pravno obliko, ki jo ima ta pravica in ki bi lahko bila „*sui generis*“ – ali seveda prav zato –, se EESO strinja z ugotovitvami iz predloga glede nekaterih ključnih vidikov: da zajema tako premičnine kot nepremičnine, vključno s pravico do uporabe nastanitve (za eno prenočitev), proti plačilu „nadomestila“, za obdobje najmanj enega leta.

3.1.11 EESO poziva Komisijo, da – poleg proizvodov, že navedenih v členu 2 – pripravi klavzulo (z opredelitvijo ključnih vidikov), da bi olajšala prilagoditev novim proizvodom, ki bodo morebiti prišli na trg po začetku veljavnosti direktive⁽²⁹⁾ in za katere ni mogoče izpolniti zahtev, določenih v teh opredeljenih novih proizvodov.

3.1.12 EESO meni, da možnost, da morajo potrošniki povrniti ali plačati kakršen koli znesek zato, ker so pravočasno

⁽²⁷⁾ Sodba portugalskega vrhovnega sodišča, 4.3.2004.

⁽²⁸⁾ Mnenje EESO o Direktivi 94/47/ES, poročevalec g. ATAÍDE FERREIRA (UL C 108, 19.4.1993, str. 1).

⁽²⁹⁾ Kot v primeru portugalske zakonodaje, ki npr. (člen 45(3) zakonskega odloka 180/99 z dne 22.5.1999) določa, da „pravice do turistične nastanitve iz prejšnjega člena vključujejo predvsem obligacijske pravice, določene v pogodbah za počitniške diskontne kartice in klube ter za turistične ali druge podobne kartice“.

izkoristili svojo pravico do odstopa od pogodbe, jasno spodkopava to pravico, ki temelji na tem, da potrošnik ni dolžan navajati nobenih razlogov ali kar koli plačevati. Zato bi morali člena 5(5) in 5(6) predloga črtati.

3.1.13 Odbor opozarja Komisijo na sklicevanje na nedavno sprejeto direktivo o nepoštenih poslovnih praksah⁽³⁰⁾, s katero se strinja. Vendar pa Odbor opozarja, da se člena 14 in 15 te direktive ne sklicujeta na trenutno veljavno direktivo, in tudi v obravnavanem predlogu direktive takšno sklicevanje ni predvideno.

3.1.14 Čeprav se strinja z načelom minimalne uskladitve, EESO meni, da je predlagana direktiva bolj omejujoča od trenutno veljavne, saj državam članicam sicer omogoča, da sprejmejo strožje ukrepe za varstvo pravic potrošnikov, vendar pa se to nanaša samo na pravico do odstopa od pogodbe (glede začetka, pogojev in učinkov izvajanja te pravice). Člen 11 trenutno veljavne direktive⁽³¹⁾ pa omogoča širšo uporabo te možnosti. EESO zato poziva Komisijo, naj ohrani podobno določbo.

3.1.15 EESO meni, da bi morala Komisija zagotoviti učinkovit sistem kazni, ne samo zaradi odvratanja od praks, ki kršijo obveznosti, določene v direktivi, temveč tudi zaradi pravne gotovosti in varnosti⁽³²⁾. EESO podpira možnost, da bi v okviru, ki bi ga predhodno opredelila Komisija⁽³³⁾, države članice – in ne Komisija – lahko uvedle kazenske sankcije, ki so sorazmerne, vendar zadostne za odvratanje od posebno hudih kršitev.

3.1.16 EESO se strinja z vključitvijo klavzule o rednem pregledu, da bi preprečili prehitro zastarelost določb; te klavzule v sedanji direktivi ni.

3.1.17 Čeprav so bili proti nekaterim državam članicam⁽³⁴⁾ sproženi postopki zaradi nepravilnega prenosa določb direktive, EESO s presenečenjem ugotavlja, da Komisija ni ukrepala, še posebej glede neupoštevanja roka za prenos direktive (30. april 1997). Rok sta spoštovali samo dve državi članici⁽³⁵⁾. EESO zato Komisijo poziva, naj bo glede nove direktive pri tako očitnih kršitvah izvajanja zakonodaje Skupnosti manj popustljiva.

⁽³⁰⁾ Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 (UL L 149, 11.6.2005, str. 22). Mnenje EESO: UL C 108, 30.4.2004, str. 81.

⁽³¹⁾ Člen 11 Direktive 94/47/ES – „Ta direktiva ne preprečuje državam članicam, da sprejmejo ali obdržijo predpise, ki so za varstvo kupcev na tem področju ugodnejši, brez poseganja v njihove obveznosti po Pogodbi“.

⁽³²⁾ Poročilo o izvajanju Direktive 94/47/ES iz leta 1999 je v različnih državah članicah ugotovilo zelo različen obseg kazni za kršitve enakih obveznosti, vključno z denarnimi kaznimi, razveljavitvijo pogodb, podaljšanjem obdobja za premislek, prepovedjo opravljanja dejavnosti in ustreznega oglaševanja, itd.

⁽³³⁾ UL C 256, 27.10.2007 in osnutek mnenja CESE 867/2007 konč. o kazenskih ukrepih za zagotavljanje uveljavljanja pravic intelektualne lastnine. Poročevalec za obe je g. RETUREAU.

⁽³⁴⁾ Španiji, Švedski, Luksemburgu in Irski.

⁽³⁵⁾ Združeno kraljestvo in Zvezna republika Nemčija.

3.2 Posebne ugotovitve

3.2.1 EESO meni, da je opredelitev iz člena 2(1)(g), v povezavi z določbami člena 7, preveč omejujoča, ker je značilnost pomožnih pogodb njihovo medsebojno dopolnjevanje. Upoštevati je torej treba dopolnjevalno naravo pogodb in ne njihove podrejenosti, ker gre, zlasti pri večini posojilnih pogodb, za zunanje povezave pogodb, ki so zaradi svoje pravne narave pravno samostojne in zato ne ustrezajo predlagani opredelitvi.

3.2.2 EESO se ne strinja z besedilom člena 3(2), še posebej glede pisnih informacij, ki se potrošniku dajo samo „na njegovo zahtevo“ in „kadar je ustrezno“. Ker se ta člen nanaša na predpodbene informacije, na podlagi katerih potrošnik oblikuje svojo odločitev o podpisu pogodbe, EESO meni, da bi morala biti zagotovitev takšnih pisnih informacij obvezna in Komisijo poziva, naj vključi to določbo.

3.2.3 Odbor poziva Komisijo, naj člena 3(4) in 4(1) ter odstavke l) Priloge I, f) Priloge III in d) Priloge IV zamenja z določbami, podobnimi tistim iz člena 4 sedanje direktive⁽³⁶⁾, ki potrošnikom zagotavlja višjo raven varstva, ne samo glede obveznega zagotavljanja informacij v jeziku države članice, katere državljan je potrošnik, temveč tudi, ker predpisuje overjen prevod v jezik države članice, v kateri je nepremičnina, predvsem za vprašanja, povezana z morebitnimi formalnostmi za vpis.

3.2.3.1 EESO dejansko predvideva, da bodo trgovci na splošno uporabljali standardne pogodbe, v katerih potrošnik samo potrdi izbrani jezik, brez vsakršne svobode, da bi uveljavljal svojo izbiro ali se pogajal; to bi lahko resno škodovalo potrošnikovim ekonomskim interesom.

3.2.4 EESO poziva Komisijo, naj spremeni besedilo člena 4 (2) in črta zlasti stavek „razen če se stranke o tem izrecno dogovorijo drugače“, ker je to bistvena informacija, ki ne sme biti prepuščena presoji pogodbenih strank. Izkušnje so pokazale, da takšna klavzula trgovce spodbuja, da enostransko predložijo

⁽³⁶⁾ Ta člen določa:

- „Države članice morajo v svoji zakonodaji zagotoviti:
- [...] da sta pogodba in dokument, naveden v členu 3(1), sestavljena v jeziku ali v enem od jezikov države članice, kjer ima kupec stalno prebivališče, ali v jeziku ali v enem od jezikov države članice, katere državljan je, ki ga izbere kupec in mora biti uradni jezik Skupnosti. Vendar pa lahko država članica, kjer ima kupec stalno prebivališče, zahteva, da se pogodba v vseh primerih sestavi vsaj v njenem jeziku ali jezikih, [...], in
 - da prodajalec kupcu priskrbi overovljen prevod pogodbe v jezik ali v enem od jezikov države članice, kjer je nepremičnina, ki mora biti uradni jezik Skupnosti“.

standardne pogodbe, za katere potrošnik nima druge izbire, kot da jih podpiše.

3.2.4.1 Zaradi razlogov pravne gotovosti in varnosti EESO tudi meni, da bi morala Komisija v besedilu člena 4(2) razjasniti in opredeliti „okoliščine zunaj nadzora trgovca“, ki so sestavni del pogodbe.

3.2.4.2 EESO v zvezi s tem členom poziva Komisijo, naj opredeli način sporočanja teh informacij, ki bi morale biti zagotovljene na primeren, objektiv in jasen način⁽³⁷⁾, in natisnjene z znaki takšne velikosti, da bi bilo besedilo lahko berljivo⁽³⁸⁾.

3.2.5 EESO predlaga, naj Komisija razjasni stavek „trgovec potrošnika izrecno opozori“ v členu 4(3), ker njegov pravni pomen ni jasen.

3.2.6 Ker člen 5(1) predvideva dva roka za odstop od pogodbe, EESO poziva Komisijo, naj določi samo eno možnost, ki potrošniku daje pravico, da odstopi od pogodbe v 14 dneh po podpisu končne pogodbe, če je bila pred slednjo sklenjena obvezujoča predpogodba in pod pogojem, da se objekt v vmesnem času ni uporabljal.

3.2.7 Kot v svojih prejšnjih mnenjih EESO poziva Komisijo, naj opredeli naravo sporočila, s katerim se obvešča o pravici do odstopa od pogodbe, tako, da bosta obe pogodbeni strani imeli dokaz, da je bila informacija posredovana. Dejansko je besedilo veljavne direktive ustrežnejše⁽³⁹⁾.

3.2.8 EESO meni, da bi bilo treba naslov člena 8 zamenjati z besedami „neodtujljivost pravic“, ker namen tega člena ni v tem, da vzpostavi obveznost izvajanja direktive, temveč da zagotovi, da te pravice ne bodo izključene ali omejene, ne glede na to, katera zakonodaja se zanje uporablja.

3.2.9 Glede sodnega in upravnega varstva EESO meni, da so določbe členov 11 in 12 direktive o nepoštenih poslovnih praksah ustrežnejše⁽⁴⁰⁾, ker so širše in celovitejše. EESO zato Komisijo poziva, naj člen 9 svojega predloga zamenja s pravili, ki so podobna omenjenim določbam.

⁽³⁷⁾ Kot določa, na primer, člen 8 portugalskega zakona o varstvu potrošnikov.

⁽³⁸⁾ Kot določa, na primer, sodba lizbonskega prizivnega sodišča z dne 3.5.2001.

⁽³⁹⁾ „na način, ki ga je [...] mogoče dokazati“.

⁽⁴⁰⁾ Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 149, 11.6.2005, str. 22). Mnenje EESO, UL C 108, 30.4.2004, str. 81.

3.2.10 EESO želi Komisijo opozoriti na besedilo predloga v različnih jezikovnih različicah, saj določene točke terjajo skrbnejši prevod ⁽⁴¹⁾.

4. Vprašanja, ki jih predlog ne obravnava

4.1 EESO meni, da predlog – poleg že navedenih izpustitev – ne obravnava drugih vprašanj, ki bi zaslužila obravnavo v reviziji direktive.

To se nanaša na:

- a) sistem dokaznega bremena;
- b) preprečevanje tveganja neizpolnjevanja ali delnega izpolnjevanja zahtev pogodbe;
- c) uvedbo omejitve uporabe pogodb o časovnem zakupu (nastanitvi) na zgradbe in dele zgradb, ki se uporabljajo za turistične dejavnosti ali za dejavnosti v prostem času ⁽⁴²⁾, s čimer bi prispevali k višji kakovosti in preprečili zlorabo takšnih pogodb v nepremičninskem sektorju;
- d) uvedbo pravil o izdajanju licenc in dovoljenj za poslovanje v tem sektorju, pri čemer bi morali prosilci dokazati svojo tehnično in finančno usposobljenost;

- e) uvedbo sistema finančnih jamstev za varstvo pred morebitno plačilno nesposobnostjo ali stečajem, kot v drugih instrumentih Skupnosti ⁽⁴³⁾, in ne samo v zvezi z nepremičninami v gradnji;
- f) uvedbo sistema predhodne registracije v državi, v kateri poteka trženje in/ali v državi članici, v kateri je sedež družbe ⁽⁴⁴⁾;
- g) uvedbo evropskega sistema certifikacije za trgovce na tem področju in obenem vzpostavitev sistema za zgodnje opozarjanje med državami članicami, za obveščanje o kršitvah, ki bi lahko imele za posledico odvzem certifikacije, in obveščanje potrošnikov ⁽⁴⁵⁾;
- h) uvedbo zahteve – v prilogah – po zagotavljanju informacij o prenosu pravic brez stroškov in obveznosti, s čimer bi preprečili, da bi potrošniki izgubili svojo pravico, npr. v primeru zapadlosti hipoteke ⁽⁴⁶⁾;
- i) določitev – v Prilogi II – pravice potrošnikov do pregleda objekta, če gre za nepremičnino, da se preveri skladnost z gradbenim načrtom;
- j) uvedbo varstva osebnih podatkov pri prenosu pravic na tretjo stranko.

V Bruslju, 24. oktobra 2007

Predsednik

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁴¹⁾ V portugalski različici se to nanaša na člen 2(b), ki je brez pomena, na alinea (j) Priloge I, ki pravi natanko nasprotno od tega, kar bi morala, in na člen 7(1), v katerem bi bilo treba besedo „dissolvido“ zamenjati z „resolvido“ zaradi očitnih razlogov pravne natančnosti in skladnosti z naslovom člena.

⁽⁴²⁾ Glej Mnenje EESO o Direktivi 94/47/ES, UL C 108, 19.4.1993, str. 1.

⁽⁴³⁾ Direktiva Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paktnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih (UL L 158, 23.6.1990, str. 59). Mnenje EESO, UL C 102, 24.4.1989, str. 27.

⁽⁴⁴⁾ Mnenje EESO o Direktivi 94/47/ES, UL C 108, 19.4.1993, str. 1.

⁽⁴⁵⁾ Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu (UL L 376, 27.12.2006, str. 36). Mnenje EESO: UL C 221, 8.9.2005, str. 113.

⁽⁴⁶⁾ Mnenje EESO o Direktivi 94/47/ES, UL C 108, 19.4.1993, str. 1.